



Anders Domert, anders.domert@dom.se

Ju2025/01973

Remissyttrande avseende promemorian tillfällig verkställighet av svenska fängelsestraff utomlands

Tingsrätten har tidigare yttrat sig över promemorian Hyra anstaltsplatser utomlands (Ds 2025:1). Förslagen i den promemorian överensstämmer till stora delar med förslagen i den nu aktuella promemorian. Det saknas skäl för tingsrätten att på nytt yttra sig över de delarna. Tingsrätten har, utifrån de aspekter tingsrätten anser sig ha att beakta, följande synpunkter.

Språkliga synpunkter

I 24 § andra stycket förslag till lag om tillfällig verkställighet av svenska fängelsestraff utomlands används ordet *skulle*. Av författningskommentaren framgår att bestämmelsen bland annat tar sikte på situationen att bristande fängelseförhållanden utomlands har upptäckts. Ordet *skulle* kan felaktigt gesken av att tyngdpunkten i bedömningen ska vara framåtblickande. En möjlig alternativ formulering är att använda ordet *är* med de följdändringar i punkterna 1 och 2 som följer av det.

Likvärdighet mellan verkställighet i Sverige och utomlands

Tingsrätten delar utredningens bedömning att reglerna bör utformas så att skillnaderna mellan att avtjäna ett svenskt fängelsestraff utomlands och i Sverige är så små som möjligt. Ett sätt att eftersträva det är, som föreslogs i promemorian Hyra anstaltsplatser utomlands, att Kriminalvården ansvarar för verkställigheten även utomlands och att den sker enligt svensk lag.

I promemorian föreslås att utländsk myndighet ska ansvara för verkställigheten och att den ska ske enligt utländsk lag. Enligt tingsrätten är det ägnat att skada likvärdigheten mellan verkställighet i Sverige och verkställighet utomlands. Som skäl för den ordningen anges att överenskommelsen med Estland bygger på att det är estländsk kriminalvård som sköter verkställigheten och att det då är rimligt att det görs enligt estländsk lag. Enligt tingsrätten utgör det inte övertygande skäl för en sådan ordning.

Avtalet mellan Sverige och Estland innehåller bestämmelser som syftar till att uppnå likvärdighet. Det saknas dock underlag i promemorian för att bedöma skillnaderna mellan svensk och estländsk lag om fängelseverkställighet och därmed om bestämmelserna i avtalet är tillräckliga för att tillgodose intresset av likvärdighet. Tingsrätten kan därför varken tillstyrka eller avstyrka att avtalet godkänns.

Delgivning och hörande vid svensk domstol

Det är vanligt att aktörer i tingsrättens mål och ärenden befinner sig på anstalt. Förslagen kommer därför innebära att fler av domstolens aktörer

befinner sig utomlands. Det kan många gånger försvåra arbetet med delgivning och möjligheterna att höra personer på grund av de särskilda regler som gäller i sådana fall. Det finns därför skäl att utreda om förfarandet för delgivning och hörande av en person som verkställer ett fängelsestraff i en kriminalvårdsanstalt utomlands kan förenklas.

Tingsrätten noterar att begreppet Kriminalvårdsanstalt enligt förslaget skulle omfatta även Kriminalvårdsanstalt utomlands. Det borde innebära att personal på en Kriminalvårdsanstalt utomlands skulle kunna utföra stämningsmannadelgivning enligt 40 § delgivningslagen om de mellanstatliga förutsättningarna för det är uppfyllda.

Eftersom reglerna för delgivning i och hörande från andra länder skiljer sig åt bör dessa frågor rimligen inte regleras generellt utan övervägas i samband med överenskommelsen med visst mottagande land.

Ärendet har föredragits av tingsfiskalen Daniel Vetterfalk Strömblad.

Anders Domert

Lagman